

Preventivní program školy (Minimální preventivní program)

Základní škola Františka Josefa Řezáče Liteň

Sady Svatopluka Čecha 44

267 27 Liteň

Školní rok: 2021-2022

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZŠ Františka Josefa Řezáče Liteň
	Sady Svatopluka Čecha 44
	267 27 Liteň
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Iveta Černá
Telefon na ředitele	311 684 220
E-mail na ředitele	skola@zsliten.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Hana Havelková		
Telefon	739409251		
E-mail	havelkova@zsliten.cz		
Specializační studium			Ne
Realizátor vzdělávání			

Jméno výchovného poradce	Mgr. Hana Havelková		
Telefon	739409251		
E-mail	havelkova@zsliten.cz		
Specializační studium			Ano
Realizátor vzdělávání	PdF UK Praha		

Jméno školního psychologa	Mgr. Simona Krutská
Telefon	
E-mail	krutska@zsliten.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	8	153	8 třídních, 4 netřídních
ZŠ - II.stupeň	6	129	6 třídních, 5 netřídních
4leté gymnázium	-		
SŠ – ostatní	-		
Celkem pedagogů na škole*			23

* Jedná se o celkový počet pedagogů na Vaší škole. Nejedná se o součet údajů uvedených výše (někteří pedagogové mohou učit na více stupních zároveň).

Analýza situace

Základní škola Františka Josefa Řezáče v Litni je střední venkovská škola s přátelskou atmosférou, kterou navštěvuje ve školním roce 2021/2022 282 žáků. Žáci jsou rozděleni do 14 tříd v obou stupních, viz. Tabulka. Dojíždějí k nám žáci z nejen z Litně, ale i z okolních vesnic a osad Svinař, Haloun, Hatí, Skuhrova, Drahlovic, Hlásné Třebaně, Leče, Vlenců, Bílého Kamene, Lhotky, Bělče, Nesvačil, Srbska, Řevnic, Vinařic, Měňan, Korna.

Žáci různého věku se vzájemně ovlivňují, obohacují, starší pomáhají mladším, mladší se učí od starších. Dle našich zkušeností je to výhodné z mnoha hledisek, mimo jiné jde i o prevenci šikany. Žáci se zúčastňují většiny akcí společně – kulturní pořady, zábavná odpoledne, sportovní soutěže, vycházky do přírody, naučně vzdělávací akce. Během distanční výuky byla situace pochopitelně jiná. Blízkost přírody je často využívána jak při vyučování, tak pro volnočasové aktivity. Toto spojení má dobrý vliv na vytváření kladného vztahu k přírodě. Žáci se tak učí přírodu ochraňovat a poznávat.

Pro výuku TV a volnočasové aktivity využíváme dvě hřiště, která jsou ve vsi – areál bývalého učiliště a hřiště fotbalového klubu FC Liteň. Od letošního školního roku máme k dispozici víceúčelové sportoviště v areálu bývalého učiliště a dvě tělocvičny tamtéž.

Ve škole převládá příznivé, bezpečné, sociálně pozitivní klima. Rodinná atmosféra umožňuje otevřené a včasné řešení vzniklých výchovných, vzdělávacích a sociálních problémů. Tyto problémy nejsou časté a v minulém školním roce nebyly ani závažné. Všichni žáci pravidelně navštěvují školu, plní si své povinnosti, vůči sobě navzájem jsou kamarádští a ohleduplní. Ve škole se nesetkáváme příliš často s nežádoucími jevy, jako je agresivita, nekázeň, nesnášenlivost vůči druhým ani s jiným sociálně patologickým chováním (s násilím, vandalismem, šikanou,...). Pokud ano, problémy okamžitě řešíme, snažíme se o navození pozitivní atmosféry. Žáci vědí o schránce důvěry, které mohou svěřit své problémy, ale mohou se se svými problémy obrátit osobně na pedagogické pracovníky, případně využít konzultace se školní psycholožkou. Snažíme se o citlivý a individuální přístup v komunikaci. Také při jednání s rodiči upřednostňujeme otevřenost a vzájemnou důvěru. Ne vždy jsme ale s výsledkem jednání spokojeni, totéž jistě cítí i druhá strana.

Stanovení cílů MPP:

Při realizaci MPP vycházíme z těchto dokumentů:

Závazné dokumenty:

- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 14514/2000-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 28275/200-22 k prevenci a řešení šikanování
- Nový metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních platný od září 2016
- Strategie prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2002-2006
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

Minimální preventivní program se zaměřuje na prevenci všech negativních sociálních jevů, které se ve škole mohou vyskytovat:

- Drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- Kriminality a delikvence
- Virtuálních drog (počítače, televize a video)

- Patologické hráčství (gambling)
- Záškoláctví
- Šikanování, vandalismu a jiných forem násilného chování
- Xenofobie, rasismu, intolerance, antisemitismu

V rámci primární prevence chceme poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně věku), naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit, zvýšit jejich odolnost vůči těmto jevům a nabídnout jim alternativní způsob trávení volného času.

Cílové skupiny

-jsou jimi všichni žáci ZŠ

-zvláště je třeba se zaměřit na:

- děti se zdravotními problémy
- žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- žáky v riziku
- žáky, kteří rizikové chování vykazují
- na děti s odlišnou etnickou příslušností

Rozvoj kompetencí žáků

- Sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
- Pozitivní vnímání sebe sama
- Rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle)

Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití

- Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců
- Zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
- Vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole

Přístup k informacím a práce s informacemi

- Umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace. Vytváření vlastního názoru, životního postoje.
- Poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)

Spolupráce

- Celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel – žák
- Otevřená komunikace mezi školou a rodiči – otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – rodič
- Spolupráce učitelů v rámci pedagogického týmu
- Propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence)

Pedagogičtí pracovníci – úkoly

Vedení školy:

- koordinovat, pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat preventivní činnost
- spolupracovat s rodiči a institucemi, které se podílejí na prevenci
- v rámci možností usilovat o zajištění finančních prostředků určených na aktivity
- ve spolupráci s třídními učiteli a metodikem prevence řešit přestupky proti Řádu školy, které souvisí se sociálně patologickými jevy
- zajišťovat informovanost a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů

- vést evidenci základních právních předpisů a norem, metodických pokynů a dalších důležitých materiálů

Metodik prevence

- spolupracovat s vedením školy při plnění jeho úkolů
- poskytovat vyučujícím a žákům odbornou pomoc a radu
- zajišťovat a zprostředkovávat potřebnou literaturu, propagační, autovizuální materiál
- koordinovat postup při zjištění sociálně patologických jevů
- informovat vedení školy a pedagogický sbor a rodičovskou veřejnost o nových poznatcích a zkušenostech z oblasti prevence
- účastnit se školení a seminářů s preventivní tematikou

Všichni pedagogičtí pracovníci

- neustále aktualizovat své poznatky a informace z oblasti prevence
 - v rámci DVPP se účastnit akcí zaměřených na problematiku prevence sociálně patologických jevů
 - v rámci možnosti svého vyučovacího předmětu řešit problematiku SPJ
 - v rámci možnosti svého předmětu zavádět do vyučování prvky etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, preventivní výchovy
 - klást důraz na lidská a občanská práva a povinnosti, úctu k lidskému životu, toleranci, respekt k odlišnosti
 - působit na žáky vlastním příkladem
 - neopomíjet a nepřecházet veškeré příznaky a projevy společensky nežádoucích jevů, či rodičího se problému
 - spolupodílet se na řešení výše zmíněných problémů s vedením školy, metodikem prevence a příslušnými institucemi
 - Zařadit preventivní činnost do všech vhodných předmětů na obou stupních
- Seznamovat žáky s různými etnickými skupinami, předcházet možným projevům rasismu

Koordinace preventivních aktivit

Metodik primární prevence tvoří MPP za spolupráce s ředitelem školy a ostatními pedagogickými pracovníky a se vzniklým MPP seznamuje vyučující a zaměstnanci školy, všichni jsou zaangažováni do jeho realizace. Metodik primární prevence spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje. Preventivní působení probíhá aktuálně během výchovně-vzdělávacího procesu a zasahuje do všech jeho částí. V průběhu školního roku se pedagogové zúčastňují školení a seminářů dle možností, samostatně získávají informace z dostupných zdrojů, předávají si zkušenosti, vzájemně se radí.

Rodiče jsou informováni hlavně v oblasti prevence užívání návykových látek, šikany. Důležitá telefonní čísla a kontaktní adresy jsou dostupné na webové stránce školy. Preventivní činnost je postavena na respektu k potřebám jednotlivce a to žáka stejně jako učitele, na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi ve škole i mimo školu. Jde o komunikaci učitelů, rodičů a ostatních, kteří se školou spolupracují.

Instituce, s kterými spolupracujeme:

- PPP Středočeského kraje (pobočky,) popř. PPP Praha
- Městský úřad Beroun – OSPOD
- Policie ČR

Na začátku školního roku byli žáci podrobně seznámeni se školním řádem a také s důsledky, které ponесou za jeho porušení. Nejdůležitější informace jsou shrnuty do takzvaných třídních pravidel, které mají žáci vyvěšeny na nástěnce a jsou na ně pravidelně upozorňováni. Tou

nejsrozumitelnější formou je zde sepsáno, jak se mají žáci ve škole správně chovat. V případě problémů bude přistoupeno k následujícím opatřením: viz doporučení MŠMT v Konceptci...

- individuální rozhovor se žákem, spolupráce s rodinou, popř. uvědomění odborníků a ostatních institucí
- v případě nezájmu rodičů uvědomit odbor soc. věcí – péče o dítě (např. neomluvené hodiny)
- spolupráce s PPP
- oblast zdravotnictví – vzájemná informovanost a spolupráce na protidrogové prevenci
- policie – řešení trestní činnosti na škole
- Pokud se objeví šikana na škole, bude postupováno podle Metodického pokynu MŠMT k prevenci šikanování mezi žáky škol a školských zařízení .

Pokyny při řešení šikany (prevence, řešení):

Základem je Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) a Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních 20 006/2007-51 a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21291/2010-28.

- Vysvětlit žákům, co je šikana a jak se jí mohou bránit (besedy, rozhovory,...)
- Nezastupitelnou roli má třídní učitel, sleduje chování žáků, vede žáky k osobní odpovědnosti, spolupracuje s ostatními vyučujícími. Závažné problémy řeší s metodičkou prevence, případně s vedením školy.
- Žáci mohou využívat schránku důvěry.
- Věnovat pozornost pohybovému režimu žáků o přestávkách i v hodinách. Zařazovat oddechové chvíle pro uvolnění energie a odreagování stresu a agresivity.
- Kontrolovat kvalitu dozorů ve škole a řízení tříd.

Postup řešení:

1. Rozhovor s těmi, kdo na šikanování upozornili a oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální případně konfrontační pohovory se svědky (nikdy však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany dětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Účastní – li se šikanování většina problémové třídy nebo jsou-li normy agresorů třídou akceptovány, doporučuje se, aby šetření vedl odborník- specialista na problematiku šikanování z PPP.

Kyberšikana je druh šikany, která využívá elektronické prostředky, jako jsou mobilní telefony, e-maily, pagery, internet a podobně. Termínem kyberšikana označujeme nebezpečné komunikační jevy realizované prostřednictvím informačních technologií, jež mají za následek ublížení nebo jiné poškození oběti. Toto ublížení může být záměrem útočnicka, tak důsledkem např. nevhodného vtípu, nedorozumění mezi obětí a útočnickem, nedomyšlením důsledku jednání ze strany útočnicka atd. Oběť je poškozována opakovaně, ať už původním útočnickem či osobami, které se do kyberšikany zapojí později. Kyberšikana je druhem psychické šikany.

Jak se chránit před kyberšikanou a jak bránit kyberútokům: Riziko můžeme pouze snížit a to díky používání a dodržování následujících pravidel:

- respektovat ostatní uživatele

- nebýt přehnaně důvěřivý
- nesdělovat citlivé informace, které by mohli být zneužity
- seznámit se s pravidly služeb internetu a GSM sítí
- seznámit se s riziky, které souvisí s elektronickou komunikací

Jak postupovat v případě, že se staneme obětí kyberšikany?

- ukončit komunikaci
- blokovat útočníka
- identifikovat útočníka
- oznámit útok
- nebýt nevšímavý
- podpořit oběť

V Litni dne 15. 9. 2021 Mgr. Hana Havelková , metodička prevence